

Besluitenlijst (CONCEPT) Commissie Ruimte

Datum	14 juni 2019
Tijd	9:00 - 12:15 uur
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	Mevr. J.L. Kool-Blokland
Nr.	19018032
Link naar webcast:	https://channel.royalcast.com/provinciezeeland/#!/provinciezeeland/20190614_2
Aanwezig:	de leden M. Bos, V.L. Bosch, J.J. van Burg, H.J. van Geesbergen, A.J. Geluk, E.E.P.M. Heerschop, T.A.O. Janssens, C. Jacobusse, G.C.J. Minderhoud, A. van de Ree, M.J.A. Reinders-Stijnman, G.W.A. Temmink (agendapunt 6), G. van Unen, J. van de Velde, E.W. Vooijs (m.u.v. agendapunt 6), M.A. van 't Westeinde en W. Willemse
Tevens aanwezig:	A.J. van der Maas, A. Pijpelink en B.L.L. van der Velde (GS), E.M. Janse, M.A.W. Braspenninx en A.C. van Wallenburg (commissiegriffier)
Afwezig:	R.W. Koevoets, S.H.J. Tuinder en C.J. van der Vliet-Hart

1 **Opening en mededelingen van de voorzitter**

2 **Vaststellen agenda**

Aan de agenda is toegevoegd:

- brief GS van 11 juni 2019 met beantwoording vragen van commissieleden over agendapunten 5, 6 en 7.

- brief GS van 11 juni 2019 over uitspraak Raad van State m.b.t. Programma Aanpak Stikstof en Kamerbrief; afdoeningsvoorstel betrekken bij behandeling agendapunt 10. Op voorstel van de voorzitter wordt de agendavolgorde veranderd, eerst punt 6 en daarna punt 5.

Conclusie: de agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

3 **Informatie-uitwisseling, d.w.z.:**

3.1 **Mededelingen van gedeputeerden**

Gedeputeerde Pijpelink kondigt twee bijeenkomsten aan, waaronder een Zicht op Beleidsessie op 21 juni, in het kader van de Strategische Opgave Klimaatadaptatie. In het najaar 2019 zal met alle stakeholders, waaronder PS, dialoog worden gevoerd over de opgehaalde resultaten tot dan toe.

3.2 **Vragen over het nieuws van de dag**

Mevrouw Van Unen (SP) vraagt n.a.v. nieuwsberichten over de uitstoot van cruiseschepen in vergelijking met de uitstoot van autoverkeer, naar de situatie in Zeeland. Zij licht haar vraag toe.

De heer Willemse (50PLUS) heeft een aanvullende vraag. Hoever staat North Sea Port met het aansluiten van schepen in de haven op walstroom zodat de eigen scheepsgeneratoren uitgezet kunnen worden en de uitstoot daarvan wordt beperkt?

Toezegging gedeputeerde Van der Velde: zegt schriftelijke beantwoording¹ toe.

---

¹ Bijlage 1: beantwoording vragen van SP en 50PLUS

De heer Vooijs (GL) heeft zorgen en vragen over de voorgenomen uitbreiding van Waterpark Veerse Meer. Is GS ingelicht over deze wijziging, hoe verloopt de procedure en wat is de stand van zaken m.b.t. gebiedsvisie Veerse Meer?

De heer Van 't Westeinde (CDA) vraagt GS de commissie te informeren over de betrokken partijen en het proces m.b.t. de op te stellen gebiedsvisie.

Toezegging gedeputeerde Van der Velde: ik zal de vragen van de commissie m.b.t. het Waterpark Veerse Meer en de stand van zaken gebiedsvisie Veerse Meer schriftelijk beantwoorden.

3.3 Andere vragen over onderwerpen die niet op de agenda staan

4 Gelegenheid om in te spreken

Er zijn geen sprekers.

6. Brief GS van 26 maart 2019 over afdoening toezegging nr. 157 m.b.t. Scheepswaai Reimerswaal - 19008912

Afdoeningsvoorstel: behandelen (teruggevraagd o.v.v. het lid Van de Ree (D66))

Conclusie: de brief is behandeld. De toezegging is voldoende afgehandeld en kan worden afgevoerd.

5. Brief GS van 12 maart 2019 met afdoening toezegging 94 inzake vergister Rilland - 19006675

Afdoeningsvoorstel: behandelen (teruggevraagd o.v.v. de leden Janssens (PvdD) en Minderhoud (PvZ))

Toezeggingen gedeputeerde Van der Velde:

- PS zullen nader worden geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek naar alternatieve locaties voor de vergister;
- indien de RUD een ontwerpvergunning voor de vestiging van de vergister afgeeft, zal de ontwerpvergunning ter informatie worden aangeboden aan PS;
- GS zullen de RUD verzoeken voldoende toezicht uit te oefenen bij de mogelijke komst van de vergister;
- GS zullen, als de mogelijkheid er is tot het geven van een bestuurlijke aanwijzing aan de RUD om toch een MER te verlangen, die mogelijkheid serieus onderzoeken.

Conclusie: de brief is behandeld. De toezegging is voldoende afgehandeld en kan worden afgevoerd.

7. Brief GS van 26 april 2019 over onderzoek naar gebruik van Thermisch Gereinigde Grond (TGG) in Perkpolder door Rijkswaterstaat, met bijlage - 19012289

Afdoeningsvoorstel: behandelen (teruggevraagd o.v.v. het lid Heerschop (PvdA))

• Toezegging gedeputeerde Van der Velde:

Ik zal schriftelijk antwoorden op de volgende vragen:

- Waar komt de licht verontreinigde grond vandaan en welke kwaliteit heeft die grond welke wordt gebruikt als afdekgrond bij de stortplaats Noord- en Midden Zeeland. En wat is de achtergrondwaarde van het beheersgebied van die stortplaats;
- Wat is de stand van zaken van het strafrechtelijk onderzoek bij Perkpolder;
- Is het achteraf bezien logisch dat thermisch gereinigde grond in een dijklichaam wordt verwerkt;
- In de externe adviesuitvraag van de provincie zal worden meegenomen de vraag of het voor de hand ligt dat de kwaliteit van het grondwater slechts 5 jaar wordt gemonitord.

Conclusie: de brief is voldoende behandeld.

- 8   Statenvoorstel Evaluatie Legesverordening Provincie Zeeland 2018 - 19015447**
 Het financieel-technisch deel van het statenvoorstel wordt behandeld in de commissie Bestuur van 21 juni aanstaande.
 Afdoeningsvoorstel: het natuur-inhoudelijk deel behandelen ter voorbereiding op besluitvorming door PS op 5 juli 2019 (oordeelsvormend).
Noot commissiegriffier: de nagezonden cijferbijlage 1 bij het statenvoorstel evaluatie legesverordening is toegevoegd in iBabs.
- Conclusie: het statenvoorstel is voor wat betreft het natuur-inhoudelijk deel, voldoende onderbouwd voor behandeling door Provinciale Staten. De commissie adviseert agendering als hamerstuk.
- 9.   Brief GS van 26 februari 2019 over toezegging 170 en Rapport Ganzen in Zeeland – 19005523**
 Afdoeningsvoorstel: behandelen (teruggevraagd o.v.v. de leden Jacobusse (CU) en Van 't Westeinde (CDA) / (controlerend)
Conclusie: de brief is behandeld. De toezegging is voldoende afgehandeld en kan worden afgevoerd.
- 10   Brief GS van 5 juni 2019 over Uitspraak Raad van State PAS en gevolgen - 19015511**
 Afdoeningsbesluit PS: behandelen in commissie Ruimte van 14 juni 2019
Hierbij is betrokken: agendapunt 10.1
- 10.1   Brief GS van 11 juni 2019 over uitspraak Raad van State m.b.t. Programma Aanpak Stikstof en Kamerbrief - 19016447-**
 Afdoeningsvoorstel: behandelen/betrekken bij agendapunt 10
Toezegging van gedeputeerde Pijpelink: Ik zal PS op zo kort mogelijke termijn, al dan niet in beslotenheid, een overzicht geven over provinciale projecten met voorziene knelpunten als gevolg van de uitspraak van de Raad van State PAS.
Conclusie: de brieven zijn voldoende behandeld.
- 11   Besluitenlijst (concept) van commissie Ruimte van 10 mei 2019 - 19015350**
 Afdoeningsvoorstel: vaststellen.
Conclusie: de besluitenlijst is ongewijzigd vastgesteld.
- 12   Toezeggingenlijst (na vergadering 10-5), behandelen 14 juni 2019 - 19015365**
 Afdoeningsvoorstel: behandelen. Instemmen met advies toezeggingen of moties af te voeren.
Conclusie: de commissie vindt dat commissietoezegging nr. 94 en PS-toezeggingen nummers 157 en 170 voldoende zijn afgehandeld. De overige nummers blijven staan.
- 13   Volgende vergadering: 30 augustus 2019, aanvang 9:00 uur**
 De commissie stelt prijs op een kennismaking met een vertegenwoordiging van de RUD en DCMR. De commissiegriffier legt het verzoek voor aan de Agendacommissie. De kennismaking is ook bedoeld voor de leden van de commissie Bestuur.
- 14   Sluiting om 12.15 uur.**
- 100   Ingekomen stukken ter kennisneming**
Conclusie: de commissie neemt kennis van de ingekomen stukken en stemt in met de gewijzigde afdoeningsvoorstellen.

- 101**   **Brief GS van 7 mei 2019 over Jaarverslag 2018 van de Commissie Regionaal Overleg luchthaven Midden-Zeeland, met bijlage - 19013216**
Afdoeningsvoorstel: ter kennisneming
Afdoeningsvoorstel gewijzigd: behandelen in commissie Ruimte van 30 augustus 2019 o.v.v. de leden Van Unen (SP) en Minderhoud (PvZ).
- 102**   **Brief GS van 7 mei 2019 over Provinciale Bevolkings- en Huishoudenprognose Zeeland 2019 - 19014050**
Afdoeningsvoorstel: ter kennisneming
Afdoeningsvoorstel gewijzigd: behandelen in commissie Ruimte van 30 augustus 2019 o.v.v. het lid Van de Velde (SGP).
- 103**   **Brief GS van 14 mei 2019 met afdoening toezegging cie Ruimte, brief aan voorzitter Dorpsraad Borssele, met bijlagen - 19014676**
Afdoeningsvoorstel: ter kennisneming
Afdoeningsvoorstel gewijzigd: de leden Minderhoud (PvZ) en Van de Ree (D66) hebben aanvullende vragen over de afdoening. De vragen zullen via de commissiegriffier worden geadresseerd aan GS ter afdoening.
- 104**   **E-mail RLi van 29 mei 2019 over Voorstudie Kadaster Kopen om te verhuren - Onderzoek naar veranderingen in eigendomsverhoudingen - 19016281**
Afdoeningsvoorstel: ter kennisneming
Het rapport met begeleidende brief aan minister BZK en persbericht is te vinden via website:
<https://www.rli.nl/publicaties/2019/publicatie/kopen-om-te-verhuren>

Bijlage 1: afhandeling toezegging aangaande cruiseschepen

In de commissie Ruimte van 14 juni zijn onder agendapunt 3.2 door mevrouw van Unen (SP) en de heer Willemse (50Plus) vragen gesteld over de uitstoot van cruiseschepen in Zeeland. Door gedeputeerde Van der Velde is toegezegd de vragen schriftelijke te beantwoorden.

Aanleiding voor de vragen waren nieuwsberichten op onderstaande links.

<https://www.autovisie.nl/nieuws/moderne-flitspalen-problemen-led-verlichting-autos>

<https://www.welingelichtekringen.nl/natuur-en-milieu/928154/cruiseschepen-stoten-in-europa-tien-keer-meer-giftige-stoffen-uit-dan-alle-autos-samen.html>

In de commissie zijn de volgende twee vragen gesteld.

1. Hoe zit het met de uitstoot in Zeeland van cruiseschepen in relatie tot het beleid van de overheid t.a.v. uitstoot luchtverontreiniging;
2. Wat is het beleid van North Sea Port t.a.v. een verplichting voor het gebruik van walstroom door schepen.

Ad. 1. Hoeveel stoten cruise- en zeeschepen uit in Zeeland? En wat betekent dit?

Bekend is dat de (zee)scheepvaart een aanzienlijke bijdrage levert aan de emissies in Zeeland. Het gebruik van walstroom levert een grote bijdrage aan het reduceren van o.a. NOx, SOx en fijn stof emissies en CO2- uitstoot afkomstig van schepen. Er zijn geen gegevens bekend om een uitsplitsing tussen cruiseschepen en zeevaart schepen te maken.

De aantallen cruiseschepen zijn laag in verhouding tot de totale aantal scheepsbewegingen. In 2018 hebben 12 zee cruises en 33 binnenvaartcruises de (zee)havens van NSP aangedaan. Daarnaast hebben 5 zee cruises en 316 binnenvaartcruises Gent bezocht. Momenteel wordt door Dutch Delta Cruise Port (DDCP) onderzoek gedaan naar riviercruise toerisme voor alle Zeeuwse havens, zodat ook havens als Middelburg, Veere en Bruinisse worden beschouwd.

Het nieuwsbericht richt zich op de grootste type schepen van voornamelijk één reder (Carnival) en specifieke havens van de Middellandse zee. Dergelijke schepen doen Zeeland niet aan. Sinds 1 januari 2015 geldt voor Nederlandse wateren dat zeeschepen cf. de ECA norm (Emission Control Area) maximaal 0,10% zwavel mogen uitstoten. Voor internationale wateren buiten de ECA, waar de Middellandse zee onder valt, geldt op dit moment een maximale uitstoot van 3,50%. Voor Nederlandse wateren geldt dus een aanzienlijke strengere norm voor (zee)scheepvaart dan in de gebieden waar het nieuwsbericht over gaat.

Ad. 2. Hoe ver staat North Sea Port met het implementeren van walstroom?

Het beleid van North Sea Port (NSP) verplicht schepen die aan een walstroomkast liggen deze ook te gebruiken. Hier wordt ook op toegezien en gehandhaafd.

Specifiek voor binnenvaartcruises in Terneuzen is sinds maart 2019 een walstroomkast operationeel aan de Beurtvaarkade. In Gent en Vlissingen zijn voor de NSP kades nog geen walstroomkasten operationeel voor binnenvaartcruises. In Middelburg en Veere zijn wel walstroomkasten beschikbaar. Sinds 2013 zijn een twintigtal walstroomkasten operationeel in de Kanaalzone Gent-Terneuzen voor binnenvaartschepen. Voor zeevaart cruiseschepen zijn nog geen walstroom voorzieningen beschikbaar.